

“Vinc de la cançó, on en tres minuts has de resoldre una història”

Tomeu Matamalas (Manacor, 1952) publica a l'Editorial Moll la seva segona novel·la, *Bel canto*, premi de Narrativa 2006 de la vila de Lloseta.

—Els vostres protagonistes critiquen que sovint els escriptors escriuen únicament per demostrar als del seu gremi com escriuen de bé, i per això són atrevits amb el llenguatge i s'empesquen arguments enrevessats,

mentre que la majoria de lectors pretenen dels escriptors que els contin històries amb cap i peus que entretinguin i commoguin, com feien Dickens, Tolstoi, Balzac, Stendhal o Hugo. L'autor comparteix aquesta observació?

—Sí. Per dos motius. Primer, perquè no tinc capacitat tècnica per escriure com Proust. I segona, perquè tinc més vocació de contador d'històries que d'escriptor en majúscula.

—Però, tot i no ser Proust, penseu que també feu literatura encara que no sigui literatura preciosista, no?

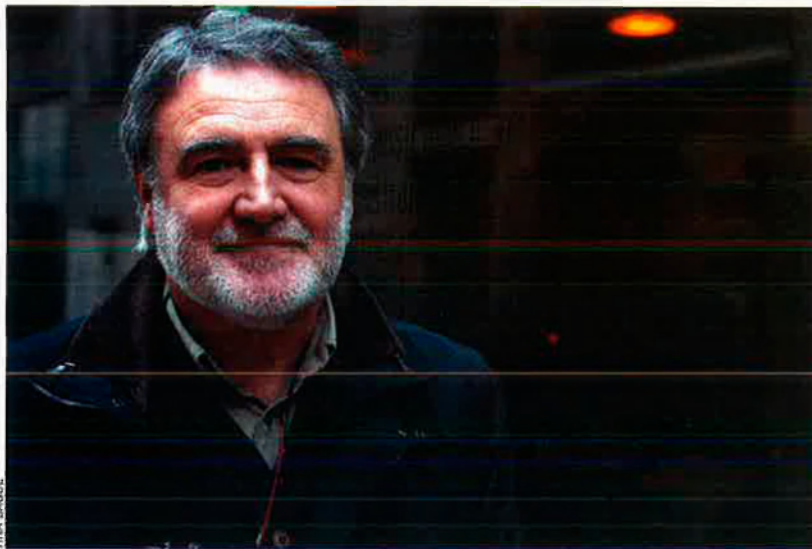
—Jo n'estic convençut. Borges i Proust poden conviure perfectament i són antagònics. Jo vinc del món de la cançó, on en tres minuts has de resoldre una història i potser per això no faig voltes, tot i que admir les voltes dels grans escriptors. Hi ha una definició de la literatura que m'agrada molt: per fer-ne calen dues coses, tenir coses a dir i dir-les.

—La novel·la està feta de peces disperses, amb personatges actuals i pretèrits, personatges històrics i de ficció, emmarcats en dues mallorques, la del final del XIX i l'actual. Suposo que la intenció era jugar al joc del contrast, no?

—Sí. La primera era comparar la Mallorca inculta, isolada, oblidada, del segle XIX, amb la Mallorca massificada i massacrada del segle XXI. I després, contar sensacions, passions, d'una manera un tant èpica i lírica, com un llibret d'òpera, perquè un dels protagonistes és un tenor de Manacor que va triomfar als millors teatres d'Europa, amb un nom romàntic, Angelo Massanet.

—Cap més propòsit?

—Sí, revisar la típica història d'amor entre dues persones, per arribar a la conclusió que és una experiència que no ha canviat en cent anys.

Tomeu Matamalas publica la novel·la *Bel canto*, premi de Narrativa Vila de Lloseta 2006, a l'Editorial Moll.

—Abans de totes aquestes intencions ja comptàveu amb el tenor Massanet?

—Amb la fascinació pel personatge. Primer volia fer-ne una biografia novel·lada, però en construir el text van prendre més importància dos personatges de ficció, el narrador actual i el de fa cent anys, un prototip dels grans capellans mallorquins cultes de final del XIX. Aleshores el tenor fluctua per tota la novel·la i és l'excusa per parlar de les sen-

sacions que s'enduria un mallorquí del XIX quan descobria un món que els nadius de Mallorca no tenien ocasió de conèixer.

—En el vostre intent per evitar la literatura diguem-ne brillant repetiu sovint estructures sintàctiques, frase per frase. No temeu que hi haurà lectors que pensin que sou un escriptor limitat de recursos?

—Sí, és un perill. No ho he fet conscientment. Però m'ha sortit com ha sortit perquè a l'hora d'escriure m'obsessiona molt més la història que procuro contar que no pas l'exhibició, que per a mi seria gratuïta, d'habilitats estilístiques.

—Hi ha música amagada a la novel·la?

—Els blocs deuen tenir a veure amb les combinacions musicals; i els capítols estan diposats amb una cadència 2-1, 2-1. És a dir, dos capítols del mossèn i un capítol actual. A part d'això, suren a l'aire la música i altres arts, com la pintura, i el lector ho percep. La novel·la és eclèctica. Sóc conscient que hi toco massa temes. Una de les coses que hi defenso és que els professionals de l'art, escriptors, músics, pintors... emboliquen massa les coses i que s'haurien de limitar a provocar emocions estètiques.

—Penseu que la formació musical, sola, forma culturalment? He conegut grans músics que són uns rucs, incapaçs de mantenir una conversa interessant.

—Jo també n'he conegut. L'ideal renaixentista per a mi és perfecte. Un músic, per ser realment bon músic, hauria d'entendre de pintura, de literatura, de dansa, etcètera. Encara que decideixis dedicar-te a una disciplina, tens l'obligació de conèixer les altres.

Lluís Bonada